

**ПИСМЕНА ПРИПРЕМА ЗА ОГЛЕДНИ ЧАС У КОМБИНОВАНОМ ОДЈЕЉЕЊУ
III₇ И IV₇ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ "ВУК СТЕФАНОВИЋ КАРАЦИЋ" ДОБОЈ
ПОДРУЧНА ШКОЛА ГРАПСКА**

ДАТУМ: 21. 5. 2010. године

ВРИЈЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ: 11³⁰ часова

НАСТАВНИК РЕАЛИЗАТОР: Мирела Ибрахимбеговић

РАЗРЕД: III₇ и IV₇ (комбинација од 16 ученика; 7 ученика трећег разреда, 9 ученика четвртог разреда, једна ученица предложена за оцјену способности - ДсПП)

НАСТАВНА ТЕМА: Множење и дијелење бројева до 100 (III разред)

Писмено множење и дијелење (IV разред)

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА: Редослијед операција: множења и дијелења (III разред)

Задаци са множењем и дијелењем (IV разред)

ТИП ЧАСА: Понављање

ОБЛИК РАДА: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару

МЕТОДЕ И ПОСТУПЦИ

НАСТАВНОГ РАДА: Метода разговора, метода рада са текстом, метода поучавања, метода писаних радова, писмено извјештавање, записивање, интерактивно учење рад у пару,

ТРАЈАЊЕ ЧАСА: 45 минута (школски час)

ПРИПРЕМНЕ АКТИВНОСТИ:

(прије наставе)

- Прије почетка огледног часа, обављен је просторни размјештај у учионици. Припремљени су столови за четири групе од по четири ученика. Групе су хетерогене и формиране су од ученика трећег и четвртог разреда, али с тим да се водило рачуна о успјеху ученика, како би све групе према успјеху биле једнаке. На столу сваке групе се налази картон на коме је именована група, те коверта са цвјетићима, који симболишу оцјене. Жути цвјетић је оцјена пет, зелени је оцјена четири и наранџасти је оцјена три. Наставни листови су формирани са по два задатка. Ученици трећег разреда раде први задатак, а ученици четвртог разреда их надгледају и исправљају евентуалне грешке, а други задатак раде ученици четвртог разреда, а ученици трећег разреда гледају и уче. Такође наставник прије почетка часа на табли лијепи плакат у облику лептира и бубамаре са задацима, који нам је потребан за уводну активност, односно за штафетно такмичење., те плакат на коме је исписан наслов наставне јединице

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:

Прије почетка часа наставник поздравља присутне госте те образлаже зашто се одлучио за огледни час и који је циљ огледног часа.

Циљ огледног часа је:

1. да покажем нову организацију наставе у комбинованом одјељењу кроз заједничке активности ученика,
2. да покажем да се заједничке активности могу организовати и унутар двије различите тријаде (I и II),
3. да се настава у комбинованом одјељењу може одвијати паралелно, при чему су сви ученици учесници у настави,
4. да покажем нови приступ подучавању: гдје старији ученици, кроз рад, подучавају млађе ученике,
5. прилагођавање наставних садржаја дјетету са посебним потребама.

ЗАДАЦИ

- Да ученици систематизују своја знања о писменом и усменом множењу и дијељењу до 100 и до 1000
- Развијају способности за заједничко истраживања, међусобног повјерења, разумјевања, колегијалности
- Максимално се залажу у раду
- Стварање угодне емоционалне климе унутар сваке групе
- Подстицај социјалног развоја
- Самостално извјештавају о урађеном, те развијају способност размишљања

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ – ОЧЕКУЈЕ СЕ ДА УЧЕНИК:

- Савлада множење и дијељење до 100, упозна заграде и поредак рачунских операција
- Рјешава текстуалне задатке са једном и двије рачунске операције
- Тимски рјешавају задатке и презентирају их

НАЧИНИ ПРОВЈЕРЕ ОЧЕКИВАНИХ ИСХОДА:

- Разговор
- Презентација радова

МАТЕРИЈАЛИ – СРЕДСТВА

- хамер папири (бијели)
- хамер папиру у боји
- маркери
- наставни листови за групни рад
- наставни листић за индивидуални рад ДсПП
- цвјетићи у три различите боје, који симболишу оцјене
- бијеле коверте
- коверте у боји

1. корак**Развијање такмичарског духа код ученика**

Замолим ученике да се подијеле у двије групе са по једнаким бројем ученика из трећег и четвртог разреда. Објасним да ћемо кроз "штафетно" такмичење поновити таблицу множења и дијелења, али умјесто штафете користит ћемо маркер. Откривам хамер папире залијепљена на табли на којима су исписани задаци таблице множења и дијелења. Прва два ученика у реду добијају маркере и на знак САД почиње такмичење. Циљ је тачно и што је брже могуће урадити задатке. Сваки ученик ради по један задатак, а потом се враћа у свој ред наредном ученику предаје маркер и иде на крај свога реда. Побједник је група које све задатке ријеша тачно и наравно брзо. Игра траје 5 минута.

2. корак**Анализа такмичења**

Заједно прегледамо и исправљамо грешке сваке групе. На крају сумирамо тачне и нетачне одговоре. Побједник је група која је имала више тачних задатака.

3. корак**Читање наставне јединице**

Ученици су у кругу. Најављујем им наставну јединицу. Нагласим да ћемо и даље наставити понављати све што смо до сада научили о табlici множења и дијелења..

4. корак**Упутство за групни рад**

Објасним ученицима да ће радити у четири групе од по четири ученика. Подијелим им наставне листиће са задацима. Уз наставне листиће подијелим и хамер папир у боји, на који ће ученици презентирати своје одговоре.

Ученици Б. Ф. дајем задатке прилагођене њеним могућностима, јер не зна таблицу множења и дијелења и не може пратити редован наставни план и програм. Наставник ће ученици прочитати задатке, јер она зна слова, али не зна шта је прочитала. Из математике зна сабирати уз помоћ рачунаљке до 10, уколико буде расположена. Објасним групама шта требају урадити у којем задатку. Нагласим да пажљиво опет прочитају упутство, затим прво прочитају задатке, па тек онда приступе њиховом рјешавању. За рад у групи имају 10 минута. Када ураде све задатке међусобно се договарају која ће два ученика представити њихову групу.

5. корак

Групни рад ученика

Наставник надзире рад група, објашњава што им није јасно, усмјерава их, а посебну пажњу посвећује ученици Б. Ф., за коју је направљен посебан наставни листић, сабирање бројева до 10, како би била активна током часа.

6. корак

Извјештавање група

Групе презентирају свој рад. Један ученик чита задатке, а други рјешења и поступак израде задатака. Послије сваког извјешавања групу награђујемо аплаузом, исправљамо грешке. Између извјештавања група, ученица Ф. Б. извјештава о свом раду.

7. корак

Међусобно оцјењивање група

Свака група треба да буде оцијењена. Ученици из коверти ваде цвјетиће и међусобно се оцјењују оцјенам коју сматрају да је заслужила једна од група. Побједнике награђујемо аплаузом.

8. корак

Уопштавање резултата рада

Поновимо шта смо данас вјежбали и зашто нам је корисна таблица множења и дијелења. Евидентирам оцјене у разредну књигу за најуспјешније ученике.

9. корак

Задаци за самосталан рад

Поновити таблицу множења и дијелења.

НАПОМЕНА:

Вријеме реализације наставног садржаја је један школски час. Оријентационо планирано вријеме за сваки корак је:

1. корак 5 минута
2. корак 2 минуте
3. корак 2 минуте
4. корак 3 минута
5. корак 10 минута
6. корак 15 минута
7. корак 3 минуте
8. корак 3 минуте
9. корак 2 минуте

ПРИЛОЗИ:

1. Плакат за рад групе "Лептирићи" са таблицом множења и дијелења
2. Плакат за рад групе "Бубамаре" са таблицом множења и дијелења
3. Наставни листић за рад прве групе
4. Наставни листић за рад друге групе
5. Наставни листић за рад треће групе
6. Наставни листић за рад четврте групе
7. Наставни листић за ДсПП, Б. Ф.

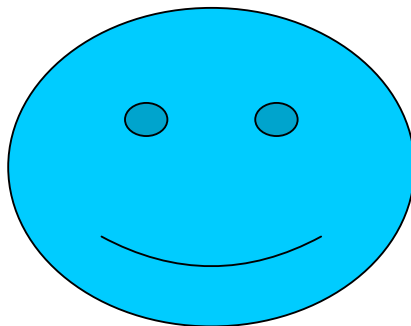
Прилог број: 1.

"ЛЕПТИРИЋИ"

1. $0 \cdot 5 =$
2. $7 : 1 =$
3. $9 : 9 =$
4. $5 \cdot 4 =$
5. $56 : 8 =$
6. $81 : 9 =$
7. $3 \cdot 6 =$
8. $4 \cdot 8 =$
9. $6 \cdot 10 =$
10. $90 : 10 =$
11. $7 \cdot 7 =$
12. $3 \cdot 3 =$
13. $35 : 5 =$
14. $49 : 7 =$
15. $4 \cdot 3 =$
16. $6 \cdot 6 =$

Укупно тачних задатака: _____

Укупно нетачних задатака: _____

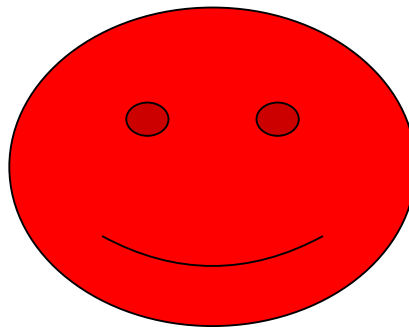
Прилог број: 2.

"БУБАМАРЕ"

1. $0 \cdot 3 =$
2. $8 : 1 =$
3. $10 : 10 =$
4. $6 \cdot 4 =$
5. $48 : 8 =$
6. $45 : 9 =$
7. $2 \cdot 8 =$
8. $6 \cdot 2 =$
9. $8 \cdot 10 =$
10. $100 : 10 =$
11. $4 \cdot 4 =$
12. $8 \cdot 8 =$
13. $25 : 5 =$
14. $42 : 7 =$
15. $8 \cdot 3 =$
16. $9 \cdot 9 =$

Укупно тачних задатака: _____

Укупно нетачних задатака: _____

Прилог број: 3.**НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:** Математика**РАЗРЕД:** III₇ и IV₇**НАСТАВНИ ЛИСТИЋ****I ГРУПА:** _____

Драги моји ђаци...

Испред себе имате наставни листић са два задатка. Прво пажљиво прочитајте оба задатка. Први задатак раде ученици трећег разреда, а ученици четвртог разреда вас надгледају и исправљају евентуалне грешке, а други задатак раде ученици четвртог разреда, а ученици трећег разреда уче од вас. Уз наставни листић сте добили хамер папир у боји и фломастере. Задатке радите на хамер папиру фломастером. Не преписујете упутство задатка, само поступак израде задатка и резултат. Кад све задатке завршите одаберите два ученика који ће презентирати ваш рад. Један ученик нека чита задатке, а други ученик чита како сте урадили задатак. Можете групи дати име које ви желите и ако остане времена украсити своју презентацију на хамер папиру.

Сретно у раду!

Задаци за рад:

1. Први сабирак је 28, а други је производ бројева 7 и 8.
2. У једној школи има 321 ученика који су завршили разред с врло добрим успјехом и 3 пута више ученика који су разред завршили с одличним успјехом.
Колико има врло добрих и одличних ученика?

Прилог број: 4.**НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:** Математика**РАЗРЕД:** III₇ и IV₇**НАСТАВНИ ЛИСТИЋ****II ГРУПА:** _____

Драги моји ђаци...

Испред себе имате наставни листић са два задатка. Прво пажљиво прочитајте оба задатка. Први задатак раде ученици трећег разреда, а ученици четвртог разреда вас надгледају и исправљају евентуалне грешке, а други задатак раде ученици четвртог разреда, а ученици трећег разреда уче од вас. Уз наставни листић сте добили хамер папир у боји и фломастере. Задатке радите на хамер папиру фломастером. Не преписујете упутство задатка, само поступак израде задатка и резултат. Кад све задатке завршите одаберите два ученика који ће презентирати ваш рад. Један ученик нека чита задатке, а други ученик чита како сте урадили задатак. Можете групи дати име које ви желите и ако остане времена украсити своју презентацију на хамер папиру.

Сретно у раду!

Задаци за рад:

- 1 Умањеник је 96, а умањилац производ бројева 6 и 8.
- 2 Три групе ученика сакупиле су 987 кг старог гвожђа. Прва група сакупила је два сандука по 164 кг, а друга – три сандука по 143кг. Колико је сакупила трећа група?

Прилог број: 5.**НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:** Математика**РАЗРЕД:** III₇ и IV₇**НАСТАВНИ ЛИСТИЋ****III ГРУПА:** _____

Драги моји ђаци...

Испред себе имате наставни листић са два задатка. Прво пажљиво прочитајте оба задатка. Први задатак раде ученици трећег разреда, а ученици четвртог разреда вас надгледају и исправљају евентуалне грешке, а други задатак раде ученици четвртог разреда, а ученици трећег разреда уче од вас. Уз наставни листић сте добили хамер папир у боји и фломастере. Задатке радите на хамер папиру фломастером. Не преписујете упутство задатка, само поступак израде задатка и резултат. Кад све задатке завршите одаберите два ученика који ће презентирати ваш рад. Један ученик нека чита задатке, а други ученик чита како сте урадили задатак. Можете групи дати име које ви желите и ако остане времена украсити своју презентацију на хамер папиру.

Сретно у раду!

Задаци за рад:

1. Први сабирак је 72, а други сабирак је количник бројева 48 и 6.
2. На једном градилишту радило је 143 радника, на другом 286, а на трећем три пута више него на првом. колико је радника радило на сва три градилишта?

Прилог број: 6.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Математика

РАЗРЕД: III₇ и IV₇

НАСТАВНИ ЛИСТИЋ

IV ГРУПА: _____

Драги моји ђаци...

Испред себе имате наставни листић са два задатка. Прво пажљиво прочитајте оба задатка. Први задатак раде ученици трећег разреда, а ученици четвртог разреда вас надгледају и исправљају евентуалне грешке, а други задатак раде ученици четвртог разреда, а ученици трећег разреда уче од вас. Уз наставни листић сте добили хамер папир у боји и фломастере. Задатке радите на хамер папиру фломастером. Не преписујете упутство задатка, само поступак израде задатка и резултат. Кад све задатке завршите одаберите два ученика који ће презентирати ваш рад. Један ученик нека чита задатке, а други ученик чита како сте урадили задатак. Можете групи дати име које ви желите и ако остане времена украсити своју презентацију на хамер папиру.

Сретно у раду!

Задаци за рад:

1. Дјеленик је 81, а дјелилац је разлика бројева 60 и 51.
2. Сваки од 30 ученика једнога одјељења трећег разреда рјешавао је сваког дана по 3 задатка. За колико су дана ријешили 540 задатака?

Прилог број: 7.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Математика

РАЗРЕД: III₇ и IV₇

НАСТАВНИ ЛИСТИЋ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ УЧЕНИЦЕ: _____

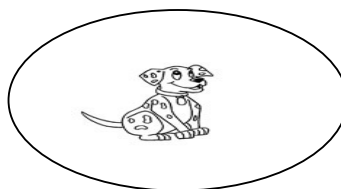
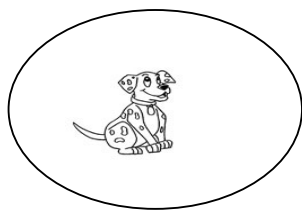
Драга Ф.....

На наставном листићу се налази неколико задатака. Покушај их урадити сама. Ако ти нешто не буде јасно, питај учитељицу. Кад све задатке урадиш с друге стране листа нам нешто нацртај, онако како ти то знаш, "прољетни дан" или "висибабу".

Сретно у раду!

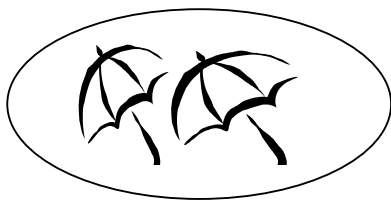
Задаци за рад:

1. Колико има псића у ова два скупа, кад израчунаш обоји оба пса.?

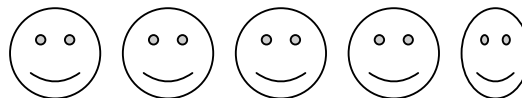
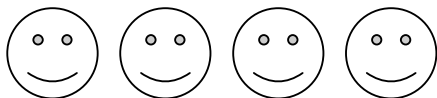
$$1 + 1 =$$

2. Колико у оба скупа има кишобрана. Израчунај па обоји.

$$2 + 3 =$$

3. Израчунај колико има смајлија па их обоји.

$$4 + 5 =$$

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ

Множење и дијелење бројева до 100 (III разред)

Писмено множење и дијелење (IV разред)

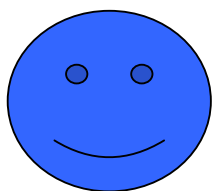
понављање – групни рад

"ЛЕПТИРИЋИ"

1. $0 \cdot 5 =$
2. $7 : 1 =$
3. $9 : 9 =$
4. $5 \cdot 4 =$
5. $56 : 8 =$
6. $81 : 9 =$
7. $3 \cdot 6 =$
8. $4 \cdot 8 =$
9. $6 \cdot 10 =$
10. $90 : 10 =$
11. $7 \cdot 7 =$
12. $3 \cdot 3 =$
13. $35 : 5 =$
14. $49 : 7 =$
15. $4 \cdot 3 =$
16. $6 \cdot 6 =$

Укупно тачних задатака: _____

Укупно нетачних задатака: _____

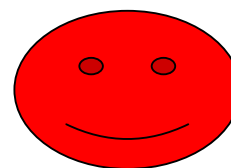

"БУБАМАРЕ"

1. $0 \cdot 3 =$
2. $8 : 1 =$
3. $10 : 10 =$
4. $6 \cdot 4 =$
5. $48 : 8 =$
6. $45 : 9 =$
7. $2 \cdot 8 =$
8. $6 \cdot 2 =$
9. $8 \cdot 10 =$
10. $100 : 10 =$
11. $4 \cdot 4 =$
12. $8 \cdot 8 =$
13. $25 : 5 =$
14. $42 : 7 =$
15. $8 \cdot 3 =$
16. $9 \cdot 9 =$

Укупно тачних задатака: _____

Укупно нетачних задатака: _____

КОРИШТЕНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Лекић, Ђ., Методика разредне наставе, Нова просвета, Београд, 1993. године.
2. Липовац, Д., Математика за трећи разред основне школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Источно Сарајево, 2005. године
3. Липовац, Д., Математика за четврти разред основне школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Источно Сарајево, 2007. године
4. Рајлић, И., Иновирање наставе у комбинованом одјељењу, Графид, Бања Лука, 2009. год.

Професор разредне наставе:
Мирела Ибрахимбеговић
